

Dlhá cesta na Východ

Písať v novembri o výlete, ktorý sa uskutočnil na konci júna veru nie je ľahké, spomienky sa zdajú akési vyblednuté a človek ani neviem kde a s čím začať. Pripájam pevný disk k PC a púšťam Kaukaz 3, výber miestnych hitov. Z reproduktora pomaly plynú ťahavé hlasy spevákov. Odrazu sa tam niekde v diaľke začnú prebúdzat' spomienky, premietajú sa ako živý obraz a v pozadí počuť len ... da da da eta Kavkaz

Je utorok večer ďaleko po 22 hodine a konečne vidím autobus ako zatača na pumpu, aby som mohol nastúpiť. Pozerám naokolo vyzerá to, že som sám, čo v Prešove nastupuje. Sadám dnu a hneď si to šinieme do Košíc, kde pristúpi Betka a niekoľko ďalších ľudí a začína sa nekonečný pozemný presun cez Ukrajinu do Ruska. Prvá noc v autobuse je asi najhoršia. Človek ešte zvyknutý na pohodlie svojej postele sa odrazu musí vyrovnat' s neustálym hľadaním tej správnej polohy, kedy ho nič netlačí a zároveň sa po šťastnom krátkom spánku nezobudí so strpnutým hnátom alebo seknutým krkom. Ukrajiniskú hranicu sme v noci prekonali celkom bez problémov, zamenili na priechode eurá za hrivny, aby bolo za čo kúpiť chalvu, vodku a nejaké to jedlo a zamierili sme do tmy Zakarpattia. Niekedy pred obedom robíme zastávku. Skúsím zapnúť GPS na telefóne, že kde to vlastne sme a zistujem že za necelých dvanásť hodín sme sa dostali niečo málo cez päťsto kilometrov ďalej. Je to nejaké málo a vrta mi to v hlave. Pochopil som, čo je vo veci až keď som cestu neprerušoval nočným spánkom. Človek by ani nepovedal, že niekde budú mať ešte horšie cesty ako na Slovensku. Autobus sa presúval ledva päťdesiatkou a neustále brzdil kvôli obrovskému množstvu jám, dier, výtlkov, ktorým kraľoval most cez rieku Stryj. Bol taký deravý, že miestami bolo vidieť až do vody. Našťastie čím hlbšie nás tieto ukrajinské cesty viedli do vnútrozemia, tým boli lepšie, aj keď ku kvalite aspoň tých našich, čo ich toľko v zlom spomínáme, sa až do konca nepriblížili.

Prvý deň sa končí a my sme dorazili k rieke Pivdennyj Buh, kde si doprajeme presne deväť hodinovú pauzu. Človek by ani nepovedal ako sa bude tešiť na povinnú prestávku pre šoférov. Konečne sme si mohli aspoň na chvíľu natiahnúť stuhnuté kostrče na karimatkách, toľké blaho. Len netreba zabudnúť na repelent. O druhej v noci budičiek a opäť počúvame monotónny zvuk motora, prudké brzdenie pred každým mostným uzáverom a keď sa vyjasní, tak vidíme široko ďaleko ukrajinskú rovinu a nekonečné lány. Tu obilie, tam zas slnečnice, jeden by ani nepovedal, že ide na vysoké hory. Ďalšia prestávka nás čaká na brehu Azovského mora a spríjemníme si ju večerným a ranným kúpaním v mori pred ďalšou dlhou a monotónnou cestou, ktorú spestrí len vykladanie batožiny na rusko-ukrajinskom pohraničí. Keď prekročíme Dneper, po dlhých kilometroch sa konečne začína krajina nesmelo vlniť, ale ešte dlho nás nechá v napätí, kedy konečne uvidíme poriadny kopec. A veru ten čas sa trochu natiehne, keď v noci na ceste dostane autobus defekt na vnútornom kolese dvojitej zadnej nápravy a potrhá šraubky, ktoré držia kolesá pohromade. Nuž pokazený čínsky autobus v Rusku nie je kto vie čo, ale našťastie to naši šikovní šoféri dokázali vyriešiť a po desiatich hodinách sme opäť na ceste a v tento deň konečne dorazíme na Kaukaz k dedinke El'brus.

Nasledujúci deň nezaháľame a ideme na prvú aklimatizačnú túru na observatórium Terskol do výšky 3150 m n. m. Zvládame to celkom dobre a ako bonus máme konečne nádherné výhľady na náš hlavný cieľ Elbrus. Podľa tých mrakov, čo sú rozťahané okolo oboch vrcholov sa zdá, že tam

musí riadne fučať. Dúfame, že za pár dní bude všetko v poriadku a hora nás pustí na vrchol. Dolu v dedinke Terskol si nakúpime nejaký proviant na ďalší deň a utekáme do hotela na večeru. Nevieam, či to bolo miestnym vzduchom alebo minerálnou vodou, ale chuť do jedla som určite nestratil. Po dobrom spánku a obligátnych vajíčkach na raňajky (mimochodom nič iné ani neodporúčam) ideme na ďalšiu aklimatizáciu. Výstup na Čeget (3460 m n. m.) je opäť celkom v pohode. Vystúpime bez problémov, len škoda, že na vrchole sa pokazilo počasie. Zatiahlo sa a začalo snežiť takže sme ustúpili do údolia, a keďže človek je tvor lenivý, tak sme sa zviezli miestnou lanovkou za dvesto rubľov až dolu. Nový, posledný deň pred odchodom na horu využívame na krátku vychádzku, posledné nákupy chýbajúcich vecí a balenie. Vyzerá to, že počasie nám praje, to je fajn. Večer si líhame k nepokojnému spánku naplneného očakávaniami nasledujúceho rána.

Raňajky, skontrolovať veci, naložiť tie svine do autobusu a vyraziť. Ešte pod lanovkou vážime batohy, môj má 33 kg a Betka má 28 kg. Len dúfame, že sa tá lanovka teraz nepokazí a nebudeme to musieť celé trieskať až hore na chrbte. Našťastie všetko ide ako po masle a onedlho vystupujeme na stanici Mir. Malá sedačka na Bočky však nefunguje, ale vedúci Maťo vybaví odvoz na ruských nákladných autách. Vyzerá to, že budeme mať jeden bonusový zážitok navyše. Naložíme batohy na korbu stroja GAZ66, sadám si na náhradne koleso pripevnené na zadnej časti kabíny, kde je ešte voľné miesto a vyrazíme o nejakých tristo výškových metrov hore. Pri stanici Bočky si rozložíme prvý tábor a ešte vybehneme do 4100 m n. m. Ďalší deň ráno zbalíme tábor vystúpim na miesto druhého tábora do výšky asi 4150 m n. m. Postavíme stany na ľadovci a poriadne ich ukotvíme. Toto bude náš domov na najbližšie tri noci. A v noci je na ľadovci veru riadna kosa, nočný pohľad na teplomer v stane $-4\text{ }^{\circ}\text{C}$, fuj radšej zaleziem späť do spacáku, von ani nejdem pozrieť. Ráno je krásne slnečné s nádhernými výhľadmi na majestátne kaukazské kopce. A keďže máme oddychový deň venujeme sa len vareniu vody a vyhrievaniu na slnku. Poobede príde snehová búrka, tak ako deň predtým. Je to niečo, na čo pri výstupe nesmieme zabudnúť.

Výstupová noc. 00:15 mi zvoní budík. Zdá sa mi, že v tom stane je ešte väčšia kosa ako noc predtým. Strčím si zmrznuté topánky do spacáku nech sa trochu ohrejú a medzitým niečo zakusujem. Chtiac, nechtiac sa oblečiem a idem von variť vodu na teplý čaj do fliaš. O druhej vyrážame. Je kosa. Je neskutočná kosa. V päťtisíc si už necítim ani jeden palec na nohe a zopár na rukách. Šľape sa však dobre a nemáme problém s výškou, jedine čo cítiť, že to ide proste pomalšie hore. Po nekonečnom traverze túžobne očakávam sedlo v 5300 m.n.m, kde už svieti slnko. Tu si dáme prestávku. Vyzujem si topánky a skúšam rozmraziť nohy. Po pol hodine sa mi podarilo vrátiť cit do ľavej, pravá ma má na háku. Vyrážame však ďalej. Posledných tristo výškových metrov je dosť ťažkých, ale aspoň si na slnku ohrejeme končatiny. Po 8 hodinách výstupu sme nakoniec dorazili na vrchol Elbrusu (5642 m.n. m.) . Odmena je veľkorysá. Nádherné výhľady do diaľav širého Kaukazu. Horu však netreba pokúšať, preto sa rýchlo odfotíme, najeme, dokonca sa mi podarilo zavolať domov a začíname zostup. Teraz už tmú a zimu definitívne vystriedalo slnko. Neskutočná páľava je znásobovaná rozľahlými zasněženými pláňami. Zostup trval síce len tri hodiny, ale tri úmorne hodiny. Do tábora dorazíme akurát so začiatkom poobednej búrky. Tak sme to zvládli môžeme si vydýchnuť.

Nasledujúci deň balíme stany a zostupujeme dolu osláviť úspešný výstup. Dva rezervné dni ešte využijeme na výlet do nádhornej doliny Adyl-su a Adyr-su a ako správni turisti aj na nákup drobností. Potom sa už len rozlúčime s Kaukazom a poberiem sa domov. Hory majú moc ľudí

príťahovať. Takáto veľká hora ma veľkú moc, aj teraz po toľkých mesiacoch, keď zavriem
oči, cítim jej atmosféru da da da eta Kavkaz vej vej vej slnečný kraj....

Marek Štofaňák